

GOIGS A DE SANT DE VENERAT ERMITA

Puix teniu mà miraclera,
Sant Antoni, gran Doctor:
d'Altafulla, que us venera,
sigueu sempre el protector.

Des que els ulls ja plens de vida,
a Lisboa vai obrir,
com en terra beneïda,
la virtut en Vós flori.
Vàreu ser una flor encisera
del jardí del Creador.

D'Altafulla, que us venera...

Des de vostra juvenesa
a Jesús voleu seguir:
l'Esclatada és llum encesa
que il·lumina el bon camí.
Saviesa verdadera
hi poueu en abundor.

D'Altafulla, que us venera...

De Francesc el gran deliri
l'esperit us va arborar:
anhelàveu el martiri
i la sang per Crist vessar.
Son voler Déu us advera,
quan us muda l'horitzó,

D'Altafulla, que us venera...

La Divina Providència
fins a Pàdua us ha portat,
on amb zel i gran ciència
feu el vostre apostolat.
El maligne es feia enerra:
vai sembrar bona llavor.

D'Altafulla, que us venera...

Amb amor i paciència
instruiu els cors errats,
els crideu a penitència
perquè plorin llurs pecats.
L'heretgia més artera
sap que en sou mall destructor.

D'Altafulla, que us venera...

V. Pregueu per nosaltres, Sant Antoni

R. Perquè siguem dignes de les promeses de Crist.

PREGUEM

Déu omnipotent i etern, que donàreu al vostre poble Sant Antoni de Pàdua com a predicador insigne i intercessor en les contingències humanes: feu que amb el seu ajut i seguint els seus ensenyaments de vida cristiana, experimentem el vostre suport en totes les adversitats.

Per Crist Senyor nostre.

HONOR ANTONI PÀDUA A LA SEVA D'ALTAFULLA

Si l'incredul es negava
a adorar el Gran Sagrament,
davant d'ell s'agenollava
una atzembla reverent,
demostrant de tal manera
ser present allí el Senyor.

D'Altafulla, que us venera...

Us bastren una ermita
nostres avis amb amor;
on rebeu nostra visita
i ens doneu vostre favor.
Us hi arriba ben sincera
del devot l'oració.

D'Altafulla, que us venera...

Quan la mar molt embravida
amenaga el mariner
i, en tenir en perill la vida,
us implora amb prec sincer,
en Vós troba la drecera
que el durà al port salvador.

D'Altafulla, que us venera...

Des del cim d'aquesta altura
empareu vila i castell;
de la pesta i la malura
deteniu el dur flagell.
De Vós nostra vila espera
guariment en tot dolor.

D'Altafulla, que us venera...

Altafulla és acollida
sota el vostre emparament
i reclama enfervorida
vostre ajut i valiment.
En venir l'hora darrera,
sigueu nostre intercessor.

D'Altafulla, que us venera...

Nostra vila en Vós espera,
Sant Antoni, gran Doctor:
*D'Altafulla, que us venera,
Sigueu sempre el protector.*

L'ERMITA DE SANT ANTONI D'ALTAFULLA

La devoció d'Altafulla a Sant Antoni és molt antiga. Ja de temps immemorial els pescadors i els mariners el tenien per patró. En el segle XVIII aquesta devoció altafullenca al Sant Taumaturg adquireix el màxim esplendor, quan la població d'aleshores considera que, gràcies a la seva protecció, s'alliberà dels estralls del còlera.

L'ermita s'aixeca en un turó prop del poble, dit antigament Puig d'En Jaques i Calvari, fou erigida l'any 1714, pel pescador i primer ermità Baltasar Rabassa, que féu donació de part dels seus béns per a construir-la. Morí el 26 d'octubre d'aquell mateix any i té la sepultura davant l'altar major de l'ermita. La deïxa d'En Rabassa no era suficient per a cloure l'obra i els pescadors es comprometeren a aportar la meitat de la setena part de la pesca fins a enllestir-la l'any 1717.

Durant la Guerra del Francès l'ermita fou ocupada com a caserna pels soldats francesos i espanyols i va sofrir desperfectes molt greus. Els altars, els retaules i les imatges foren destruïdes i la fàbrica de l'edifici va resultar greument afectada. El quadre de Sant Antoni, pintat vers l'any 1700, centre de la devoció antoniana dels altafullencs, fou arrencat del retaule i trepitjat pels cavalls dels soldats francesos i llençat molt malmès a un racó.

Acabada aquella guerra, tota la vila emprengué la restauració de l'ermita i, malgrat la mala situació econòmica, tothom del poble contribuí a les despeses conjuntament amb el seu senyor, el Marquès de Tamarit que ho féu de Tortosa estant. El quadre es dugué a Tarragona per a restaurar-lo. Degut al seu mal estat el restaurador suggerí de fer-ne un altre, però el poble s'hi oposà, preferint l'antic sargit a un de nou; a més, era el quadre d'una gran bellesa.

L'any 1820 la pesta, que havia envaït la vila, causà greus estralls —aquell any hi hagué a la vila 120 defuncions—. No hi havia cap família que no tingués algun afectat greu i calgué que vinguessin uns frares per assistir els apestats, i ajudar la població famolenca amb la sopa que repartien al Castell. En tal situació la vila invocà Sant Antoni. El dia 11 de setembre tothom anà a l'ermita i en

baixaren el quadre a la vila, on, en processó, el passaren per tots els carrers. Hom afirma que, en entrar el quadre al poble, s'aixecà un núvol negre que poc a poc es va esfumar i desaparegué la pesta, de tal manera que els malalts sortien a la finestra a donar gràcies al Sant i alguns, guarits, s'incorporaren agraiats a la comitiva. El quadre va romandre a l'església parroquial fins el dimarts de pasqua de l'any següent, en què fou retornat a l'ermita amb gran alegria. D'ací tenen origen les dues festes que cada any s'hi celebren: el dimarts de Pasqua i l'11 de setembre.

L'inventari del 14 de març del 1858 diu que aleshores a l'ermita hi havia cinc altars en bon estat de conservació. L'actual retaule de l'altar major, obra de Pere Domènech, de Reus, es construí l'any 1906 i va costar 1.050 pessetes, pagades per subscripció popular.

L'onada vandàlica, que destruï l'església parroquial, va arribar a l'ermita l'agost del 1936. Tot el que la devoció de segles hi havia reunit; bancs, cadires, ornaments, imatges, ex-vots, amuntegats a la plaça esdevingueren foc i sendra. El retaule major es va salvar i fou restaurat els anys quarantes.

Del sostre de l'ermita en penjaven diverses maquetes de vaixells, algunes de gran qualitat, ofertes pels pescadors i mariners a Sant Antoni en el curs del temps, que també foren destruïdes l'any 36. Les que se salvaren, foren portades al Museu Marítim de Barcelona.

ELS GOIGS.- No es coneixen edicions antigues d'aquesta devoció; la primera és probablement dels anys vint amb lletra pròpia que s'ha cantat fins els nostres dies. Ja en els anys seixanta se'n feren tres edicions més amb xilografies d'A. Gelabert, la primera d'elles amb gran luxe i una xilografia encartada a més d'incloure la melodia de Mn. J. Rebull. En la postguerra també es féu alguna edició castellana.

L'any 1982 la Parròquia féu imprimir uns nous Goigs, estrenats a l'ermita el dimarts de Pasqua, impresos per Ricard Vives i Sabaté, de Vilanova i la Geltrú, amb lletra de Mn. Isidre Saludes, i música de Mn. Josep Monné, que són els de la present edició.

EL RECTOR

AIROS - RESCLOBLA *TORNADA - SOLEMNE*

COBLES - DECORAT

Puix Te-miu mà mi-ra - cle-ra, Sant An-to-ni, gran Doc-tor: D'Al-ta - fu-lla queus ve-ne-ra, si-queu sem-pre pro-tec-tor. Des que'els ulls ja plens de vi-da, a his-bo-a vau o - brir, com en ter-ra be-ne-ï-da, la vir-tut en Vós flo-ri. Va-reu ser-va floren-ci-se-ra del jar-di del Cre-a - dor

La PARRÒQUIA DE SANT MARTÍ D'ALTAFULLA i els GOGISTES TARRAGONINS,
es complauen en editar aquests Goigs a honor de Sant Antoni de Pàdua.

Altafulla, Pasqua Florida de 1991

Edició:

200 exemplars paper fil, numerats i pintats a mà.

500 exemplars paper fil, numerats.

1.000 exemplars edició popular paper registre.

© Gogistes Tarragonins

Imp. Catalunya - Tarragona

Dipòsit legal T-526-91

Gogistes Tarragonins núm. 266

Goigs núm. 176